

Sygn. akt II K 191/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 października 2018r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący SSR Agnieszka Wachlaczenko

Protokolant st. sekretarz sądowy Agnieszka Dębowa

w obecności oskarżyciela skarbowego G. G.

po rozpoznaniu dnia 18.09.2017r., 23.10.2017r., 16.04.2018r., 28.05.2018r., 17.07.2018r., 01.10.2018r., sprawy

1.P. G., s. F. i B. z domu W., ur. (...) w K.

oskarżonego o to, że:

I. w K., woj. (...), w okresie od 01.01.2013 r. do dnia 31.07.2014 r., będąc w myśl art.3 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości kierownikiem jednostki Klubu (...) w K., NIP (...), nr KRS (...), zgodnie z art.4 ust.5 cyt. ustawy - jako kierownik jednostki ponosząc odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości określonych cyt. ustawą, a przez to będąc odpowiedzialnym za prowadzenie dokumentacji finansowo-księgowej stowarzyszenia dopuścił do prowadzenia ksiąg rachunkowych jednostki wbrew przepisom ustawy o rachunkowości w ten sposób, że prowadzono księgi rachunkowe jednostki nie posiadając dokumentacji opisującej w języku polskim przyjętych zasad (polityki) rachunkowości dotyczących w szczególności określenia roku obrotowego i wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych, metod wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego, sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, jak również prowadzone księgi rachunkowe nie zawierały wydruków:

1. dziennika, zawierającego chronologiczne ujęcie zdarzeń gospodarczych;
2. księgi głównej zawierającej chronologiczne zapisy zdarzeń gospodarczych w ujęciu systematycznym zgodnie z zasadą podwójnego zapisu;
3. księgi pomocniczej, zawierającej zapisy rozrachunków z kontrahentami, pracownikami, dokonanych operacji zakupów i sprzedaży, operacji gotówkowych;
4. zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej i pomocniczej;
5. raportów kasowych;
6. zestawienia miesięcznego wypłaty stypendiów i list pracowników;

to jest o czyn z art.77 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz.1047)

2.I. M., s. J. i O. z domu M., ur. (...) w K.

oskarżonego o to, że:

II. w K., woj. (...), w okresie od 01.01.2013 r. do dnia 31.07.2014 r., będąc w myśl art.3 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości kierownikiem jednostki Klubu (...) w K., NIP (...), nr KRS (...), zgodnie

z art.4 ust.5 cyt. ustawy - jako kierownik jednostki ponosząc odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości określonych cyt. ustawą, a przez to będąc odpowiedzialnym za prowadzenie dokumentacji finansowo-księgowej stowarzyszenia dopuścił do prowadzenia ksiąg rachunkowych jednostki wbrew przepisom ustawy o rachunkowości w ten sposób, że prowadzono księgi rachunkowe jednostki nie posiadając dokumentacji opisującej w języku polskim przyjętych zasad (polityki) rachunkowości dotyczących w szczególności określenia roku obrotowego i wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych, metod wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego, sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, jak również prowadzone księgi rachunkowe nie zawierały wydruków:

1. dziennika, zawierającego chronologiczne ujęcie zdarzeń gospodarczych;
2. księgi głównej zawierającej chronologiczne zapisy zdarzeń gospodarczych w ujęciu systematycznym zgodnie z zasadą podwójnego zapisu;
3. księgi pomocniczej, zawierającej zapisy rozrachunków z kontrahentami, pracownikami, dokonanych operacji zakupów i sprzedaży, operacji gotówkowych;
4. zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej i pomocniczej;
5. raportów kasowych;
6. zestawienia miesięcznego wypłaty stypendiów i list pracowników;

to jest o czyn z art.77 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz.1047)

1. na podstawie art. 66 § 1 k.k. i art. 67 § 1 k.k. postępowanie karne prowadzone wobec oskarżonych P. G. i I. M. o czyn z art. 77 pkt 1 ustawy o rachunkowości popełniony w sposób opisany powyżej warunkowo umarza na okres próby wynoszący 1 (jeden) rok;
2. przyznaje od Skarbu Państwa na rzecz adw. R. P. kwotę 588 (pięćset osiemdziesiąt osiem) zł powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu I. M. z urzędu;
3. zasądza na rzecz Skarbu Państwa tytułem kosztów sądowych od oskarżonych
  - P. G. kwotę 193,30 (sto dziewięćdziesiąt trzy 30/100) zł
  - I. M. kwotę 143,30 (sto czterdzieści trzy 30/100) zł zwalniając oskarżonego od obowiązku ponoszenia kosztów w pozostałej części i obciążając nimi Skarb Państwa.

SSR Agnieszka Wachlaczanko

II K 191/17

UZASADNIENIE

Oskarżeni I. M. oraz P. G. w Klubie (...) pełnili funkcję członków zarządu, przy czym I. M. pełnił funkcję skarbnika natomiast P. G. funkcję wiceprezesa Klubu i likwidatora.

(dowód: wydruki z KRS – k. 38, 9-13, 16-20, 235-237).

(...) Klubu prowadziło kilka firm m.in. firmy księgowe prowadzone przez M. J., M. M. i S. M.

(dowód: dokumenty księgowe – k. 95-116, umowa – k. 306, zeznania S. M. – k. 812, 303-304).

W Klubie nie było ustalonego pisemnego podziału obowiązków. W tym zakresie panował chaos, np. I. M. był proszony o "hurtowe" podpisywanie dokumentów przy okazji składania dokumentów dotyczących dotacji, które Klub otrzymywał z Urzędu Miasta K., a biura księgowo wypowiadały świadczenie usług z uwagi na braki organizacyjne po stronie Klubu – nie było osoby odpowiedzialnej za dostarczanie dokumentów, były one dostarczane nieregularnie, co uniemożliwiało prowadzenia księgowości Klubu w sposób zgodny z przepisami. Komisja rewizyjna nie wypełniała prawidłowo swoich ustawowych zadań.

Oskarżony I. M. oceniał, iż członkowie Klubu pracują chaotycznie. Czuł się lekceważony, oceniał, że celowo odmawia mu się dostępu do dokumentów

(dowód: nagranie – k. 925, wyjaśnienia oskarżonego I. M. – k. 807, P. G. – k. 807, zeznania świadka A. K. – k. 923, K. B. - k. 922-923, S. M. – k. 812, 303-304, M. J. – k. 847-848).

Biegły sądowy z dziedziny analizy i oceny przedsiębiorstwa w procesie upadłościowym i postępowaniu naprawczym badając dokumentację księgową zabezpieczoną w Klubie i biurze (...) stwierdził uchybienia w prowadzeniu dokumentacji za 2013 oraz 2014 r. w postaci braku dziennika zawierającego chronologiczne ujęcie zdarzeń gospodarczych, księgi głównej, zawierającej chronologiczne zapisy wydarzeń gospodarczych zgodnie z zasadą podwójnego zapisu, księgi pomocniczej, zawierającej zapisy rozrachunków z kontrahentami, pracownikami, dokonanych operacji zakupów sprzedaży i sprzedaży, operacji gotówkowych, zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej i pomocniczej, raportów kasowych oraz zestawienia miesięcznego wypłaty stypendiów i list pracowników

(dowód: opinia biegłego – k. 192-234).

I. M. ma 62 lat. Ma wykształcenie wyższe. Z wykształcenia jest menadżerem turystyki i rekreacji. Utrzymuje się z renty w wysokości 638,14 zł miesięcznie. Jest właścicielem mieszkania. Nie ma nikogo na swoim utrzymaniu. Nie był karany

(dane osobowe – k. 537-538, 807, karta karna – k.).

P. G. ma lat. Ma wykształcenie średnie, z zawodu jest mechanikiem. Nie ma nikogo na swoim utrzymaniu. Pracuje i zarabia ok. 2000 zł miesięcznie. Nie był karany

(dane osobowe – k. 554-555, 807, karta karna – k. 574).

Oskarżony P. G. przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i wyjaśnił, że w Klubie nie było ścisłego podziału obowiązków. Podpisywał dokumenty na prośbę księgowej. Faktycznie w 2014 r. I. M. został odsunięty od prac w klubie ponieważ się nie udzielał.

Oskarżony I. M. nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. Wyjaśnił, iż od 2012 r. nie uczestniczył w pracach klubu, nie był informowany o zebraniach zarządu. Podpisywał jedynie faktury. Wyjaśnił, że dostęp do dokumentów był utrudniony ponieważ krążyły po różnych biurach księgowych. Wyjaśnił, że nie rezygnował z członkostwa w zarządzie Klubu, bo chciał dopilnować żeby "wszystko było w porządku".

Wyjaśnienia oskarżonych w części w jakiej dotyczą one nadzoru nad księgowością Klubu znajdują odzwierciedlenie w zeznaniach pozostałych przesłuchanych świadków, w tym S. M. – ostatniego księgowego, który prowadził księgowość klubu.

Należy wskazać na niekonsekwencje w wyjaśnieniach oskarżonego I. M., który podawał, że został odsunięty od prac Klubu, a jednocześnie nie rezygnował z funkcji członka zarządu, bo chciał wszystkiego dopilnować. Oskarżony w takiej sytuacji nie mógł przecież niczego dopilnować i jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego nie podejmował działań zmierzających w tym kierunku. Jak wynika z wyjaśnień oskarżonego jego głównym problemem było uzyskanie identyfikatora umożliwiającego wstęp na mecze piłkarskie. Jednocześnie zauważyć należy, iż oskarżony mówił o utrudnionym dostępie do dokumentów z uwagi na zmiany księgowych. Żaden ze świadków nie potwierdził aby wydawał zakaz udostępniania dokumentów księgowych I. M.. Sąd dał wiarę zeznaniom tych świadków – wszyscy

podobnie zeznawali, iż skupili się na pracy związanej z organizacją imprez sportowych, pozyskiwaniem sponsorów dla Klubu, wszyscy członkowie zarządu zaniedbali natomiast obowiązki polegające na nadzorze nad księgowością, gdyż uznali, iż zatrudnienie fachowego przedsiębiorcy będzie wystarczające w tym zakresie. Sąd dał wiarę zgromadzonym w sprawie dokumentom ponieważ nie ujawniły się okoliczności nakazujące zakwestionować ich rzetelność lub autentyczność.

Zgodnie z treścią art. 77 ustawy o rachunkowości karze podlega ten, kto wbrew przepisom ustawy dopuszcza do prowadzenia ksiąg rachunkowych wbrew przepisom ustawy.

Natomiast zgodnie z art. 10 ust. 1 cyt. ustawy jednostka powinna posiadać dokumentację opisującą w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości. Zgodnie z art. 13 ust. 6 ustawy o rachunkowości księgi rachunkowe należy wydrukować nie później niż na koniec roku obrotowego. Za równoważne z wydrukiem uznaje się przeniesienie treści ksiąg rachunkowych na informatyczny nośnik danych, zapewniający trwałość zapisu informacji, przez czas nie krótszy od wymaganego dla przechowywania ksiąg rachunkowych. Jak wynika z treści zeznań S. M., o ile księgi rachunkowe były prowadzone, to wydruki opisane w ust. 6 art. 13 nie były sporządzane, dane nie były również zabezpieczane na nośniku. Odpowiedzialnym za prowadzenie ksiąg rachunkowych jest kierownik jednostki, a jeśli kierownikiem jednostki jest organ wieloosobowy, a nie została wskazana osoba odpowiedzialna za te czynności, to odpowiedzialność ponoszą wszyscy członkowie tego organu. Taka sytuacja ma miejsce w niniejszej sprawie. Jak wynika z zeznań świadków – członków zarządu Klubu, wyjaśnień oskarżonych, żadna z tych osób nie starała się nawet wypełnić obowiązków polegających na nadzorze nad prawidłowym prowadzeniem ksiąg rachunkowych. Żadna z tych osób nie potrafiła wskazać podjętych realnych działań zmierzające do wykonania tego obowiązku. Żadna z nich nie potrafiła udokumentować faktycznych przeszkód w wykonaniu tego obowiązku. Wprawdzie I. M. twierdził, że raz podczas jego wizyty w biurze rachunkowym odmówiono mu wglądu w dokumenty rachunkowe, jednak nie podjął on kolejnej próby uzyskania dostępu do tej dokumentacji. A jak wynika z zeznań S. M. na koniec roku obrotowego nie były sporządzane stosowne wydruki, ani dane te nie były zabezpieczane na nośnikach.

Czyny zarzucane oskarżonym są przestępstwami formalnymi. Do zaniechania kontroli doszło ze strony oskarżonych umyślnie. Działali oni – P. G. z zamiarem ewentualnym – samo powierzenie czynności księgowych fachowym zleceniobiorcom, nie niweluje odpowiedzialności oskarżonych za brak nadzoru, natomiast I. M. z zamiarem bezpośrednim. Tu na marginesie należy zaznaczyć, iż w słowie końcowym oskarżony podał, iż celowo zaniechał kontaktów z zarządem, by wymóc wyjaśnienia w sprawie braku identyfikatora. Swoim działaniem oskarżeni godzili w dobro jakim jest prawidłowość dokumentacji księgowej. Brak nadzoru skutkowało natomiast uchybieniami czysto formalnymi polegającymi na przyjęciu polityki rachunkowości w sposób nieprawidłowy, tj. wbrew zapisom art. 3 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości, oraz zaniechaniu nadzoru nad prowadzeniem ksiąg rachunkowych - wbrew zapisowi art. 4 ust. 5 cyt. ustawy.

Z tych przyczyn Sąd przyjął, iż społeczna szkodliwość czynu oskarżonych nie jest znaczna i z uwagi na wcześniejszą niekaralność oskarżonych warunkowo umorzył postępowanie na okres próby wynoszący jeden rok – art. 66 § 1 k.k. i art. 67 § 1 k.k. Sąd obciążył kosztami sądowymi w całości P. G. uznając, iż nie ma podstaw do zwolnienia go z obowiązku ich ponoszenia, natomiast I. M. obciążył częścią kosztów sądowych z uwagi na jego sytuację majątkową – oskarżony utrzymuje się z niewielkiej renty.

O kosztach pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu I. M. z urzędu orzeczono na podstawie § 17 ust. 2 pkt 3 oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.